

Raadsvergadering : 21 juni 2010

Agendanr. 14

Voorstelnr. : R 6773

Onderwerp : jaarverslag en jaarrekening 2008
Scholengroep OPRON

Stadskanaal, 4 juni 2010

Beslispunten

1. Kennisnemen van het jaarverslag 2008.
  2. Instemmen met de jaarrekening 2008.
-

Aan de raad

1. Inleiding

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Menterwolde, Stadskanaal, Veendam heeft, conform artikel 48 van de Wet op het Primair onderwijs, het jaarverslag en de jaarrekening 2008 aangeboden en vraagt om goedkeuring van de jaarrekening. Hoewel de stichting de jaarrekening al in juni 2009 heeft aangeboden, wordt deze nu pas aan u voorgelegd. De vertraging is vooral ontstaan door de relatie die er lag met de discussie over de financiële afronding van de verzelfstandiging.

De lokale overheid heeft een repressieve toezichtrol ten aanzien van een zelfstandige stichting voor openbaar primair onderwijs. De reden hiervan is dat de lokale overheid verantwoordelijk is voor de grondwettelijke garantie dat er voldoende openbaar onderwijs is in een genoegzaam aantal scholen. Omdat de stichting openbaar onderwijs in ons geval voor drie gemeenten werkt, voeren wij het bovenstaande toezicht gemeenschappelijk uit. Besloten is om hiervoor een eenduidige informatie en besluitvorming te realiseren via een ambtelijk "voorportaal". In het voorliggende voorstel zijn de resultaten van het vooroverleg in alle drie de gemeenten meegenomen. Wij adviseren u om kennis te nemen van het jaarverslag en in te stemmen met de jaarrekening 2008.

1.1. *Beoogd effect*

Invulling geven aan de repressieve toezichtrol conform de WPO.

2. Argumenten

2.1. *Ontwikkelingen*

Het jaar 2008 was het eerste bestaansjaar van de Stichting OPO MSV. Door het bestuur is een procedure uitgezet om de statutaire naam van de stichting te wijzigen in Scholengroep OPRON. Met het woord "scholengroep" wordt aangeduid dat het gaat om een groep scholen die samenwerkt, bij elkaar hoort en als groep elkaar wil versterken. "OPRON" staat voor Openbaar Primair Onderwijs. Veel aandacht is er in 2008 uitgegaan naar het inrichten van de bestuurlijke organisatie. In de tweede helft van 2008 is begonnen met de ontwikkeling van het strategisch beleidsplan.

Stadskanaal: het bestuur heeft in 2008 het besluit genomen voornemens te zijn om de Hagenhofschool en de G.W. Spitzenschool in Stadskanaal, per 1 augustus 2009, vooruitlopend op de bouw van een nieuwe multifunctionele accommodatie in de wijk Maarswold/Maarsstee, samen te voegen. De medezeggenschapsraden hebben begin 2009 ingestemd met dit voorstel.

Menterwolde: de gemeente Menterwolde heeft in 2008 een haalbaarheidsonderzoek ingesteld naar een *multifunctionele* accommodatie, waar onder meer de Inspecteur van de Amerikaschool deel van uit zal maken. De uitkomsten hiervan zijn positief.

Veendam: in *Wildervank* is een proef gestart met de buurtacademie, waarbij volwasseneneducatie dicht bij huis wordt aangeboden en het aanbod wordt aangesloten bij de vraag. De basisschool De Sleutel is bij dit initiatief betrokken.

Kengetallen: kengetallen laten in veel gevallen een fluctuerend verloop zien. Door voor langere tijd de score van kengetallen te volgen, wordt echter een meer structureel patroon zichtbaar, waarmee het voor de toezichthouder mogelijk wordt om zich een beeld te vormen van de ontwikkeling (financieel en kwalitatief) van de Scholengroep OPRON. De kengetallen zijn als bijlage toegevoegd aan dit voorstel.

2.2. Jaarrekening

Aangezien dit de eerste jaarrekening van de stichting is, is er geen vergelijk met de jaarrekening 2007 mogelijk. Het exploitatieresultaat 2008 is uitgekomen op € 459.155,00 voordelig. De rekening 2008 werd in juni 2009 aangeboden. Het bestuur heeft uw besluit over de begroting 2008 niet als wijziging kunnen verwerken. Dit geldt ook voor het collegebesluit over de afronding van de verzelfstandiging in 2009. Dit zorgt in de jaarrekening 2008 voor een vertekend beeld. Het resultaat is € 511.127,00 voordeliger uitgevallen dan het geraamde resultaat in de begroting 2008. De rekening gaat vergezeld van een goedkeurende accountantsverklaring. De jaarrekening 2008 kan in gecomprimeerde vorm als volgt worden weergegeven.

Lasten	Begroot	Realisatie	Verschil	
Personele lasten	€ 17.195.124,00	€ 18.486.746,00	€ 1.291.622,00	N
Afschrijvingen	" 337.931,00	" 319.596,00	" 18.335,00-	V
Huisvestingslasten	" 1.533.512,00	" 1.585.636,00	" 52.124,00	N
Overige instellingslasten	" 980.819,00	" 1.380.723,00	" 399.904,00	N
Totale lasten	€ 20.047.386,00	€ 21.772.701,00	€ 1.725.315,00	N

Baten

Rijksbijdragen OCW	€ 17.814.095,00	€ 19.237.998,00	€ 1.423.903,00	V
Overige overheidsbijdragen	" 1.911.844,00	" 2.251.413,00	" 339.569,00	V
Overige baten	" 170.975,00	" 543.566,00	" 372.591,00	V
Saldo financiële baten en lasten	" 98.500,00	" 198.879,00	" 100.379,00	V
Totale baten	€ 19.995.414,00	€ 22.231.856,00	€ 2.236.442,00	V

Exploitatiesaldo	€ 51.972,00-	€ 459.155,00	€ 511.127,00	V
-------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	----------

Toelichting:

Personele lasten

De personele lasten zijn € 1.291.622,00 hoger dan begroot. De stijging wordt vooral veroorzaakt door nominale loonontwikkelingen en de inleen van personeel voor projecten zoals "Glas in 't veen". De loonkostenstijging wordt gecompenseerd door een hogere rijksbijdrage en door extra subsidies.

Afschrijvingen

De afschrijvingen vallen wat lager uit, doordat iets minder is geïnvesteerd in inventaris en apparatuur dan gepland.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 52.124,00 hoger dan geraamd. De stijging wordt vooral veroorzaakt door hogere uitgaven op het gebied van bewaking, beveiliging, klein onderhoud en exploitatie. De kosten voor energie, water en schoonmaak (ews) zijn nog niet in balans met de rijksvergoeding. Er is op dit gebied wel "beweging": het ministerie wil landelijk meer geld gaan besteden aan onderwijshuisvesting en de verbetering van het energieverbruik in schoolgebouwen. De daling van het aantal leerlingen en daarmee de leegstand van lokalen maakt het echter weer moeilijker om goede resultaten te behalen.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten zijn € 399.904,00 hoger dan geraamd. Dit heeft onder meer te maken met uitgaven voor culturele vorming en kosten in het kader van de Europese subsidies. Hier staan allemaal inkomsten tegenover. De kosten voor het realiseren van control, reproductiekosten en PICTO waren niet (volledig) in de begroting meegenomen.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn € 1.423.903,00 hoger dan geraamd. Dit wordt vooral veroorzaakt door een hogere vaststelling van de personele lumpsum. Ook werden meer middelen voor specifieke zaken ontvangen, zoals cultuureducatie, opleiding voor overblijfskrachten en opvang van vreemdelingen.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn € 339.569,00 hoger dan geraamd. Dit komt onder meer door de hogere inkomsten vanwege de compensatie voor het WSNW samenwerkingsverband. Als gemeentelijke bijdragen en subsidies is een bedrag van € 1.389.872,00 opgenomen. Dit is opgebouwd uit de volgende onderdelen.

Bruidsschat

Voor de bruidsschat is € 500.000,00 opgenomen. Opgemerkt dient te worden dat dit afwijkt van de voorgestelde definitieve afwikkeling van de bruidsschat. Bij het opstellen van de jaarrekening 2008 kon nog geen rekening gehouden worden met de latere besluiten over de afronding van de verzelfstandiging. Het bedrag van € 500.000,00 komt daardoor niet overeen met de nieuwe verdeling van de aanpaste bruidsschat, zoals die door ons college over de jaren 2008 t/m 2012 is vastgesteld. De voorgestelde bruidsschat voor 2008 bedraagt € 625.000,00 (zie 6.1). Dit is € 125.000,00 meer dan in de jaarrekening is meegenomen.

Exploitatie bijdrage EWS

In de jaarrekening is een bedrag van € 240.000,00 opgenomen als extra gemeentelijke tegemoetkoming in de huisvestingslasten. Opgemerkt dient te worden dat het besluit van ons college met betrekking tot de afronding van de verzelfstandiging van 13 oktober 2009 afwijkt van de aanpak, zoals die in het verzelfstandigingsrapport werd voorgestaan. De tekst van de jaarrekening sluit in die zin dus niet meer aan bij de bestaande situatie. Besloten is om in de kapitaaloverdracht eenmalig een bedrag op te nemen voor gebouwgerelateerde meerkosten EWS. Bij de baten dient dus feitelijk niet meer gesproken te worden van een jaarlijkse extra gemeentelijke bijdrage. Het gaat om een jaarlijkse vrijval van de bestemmingsreserve van de stichting. OPRON is hier al op gewezen.

Overige personele en materiële baten

De overige overheidsbijdragen, ter hoogte van bijna € 650.000,00 hebben betrekking op een breed scala aan personele en materiële baten, waaronder onderwijsachterstanden, logopedie, brede scholen, schoolbegeleiding, vakonderwijs, etc.

Overige baten

De overige bijdragen zijn € 372.591,00 hoger dan geraamd. Dit komt vooral door: hogere inkomsten vanwege subsidies (cultuur, vervangingsfonds, project "Glas in 't veen"); een meevaller van de belastingdienst betreffende de WAO-premies 2006 en 2007; ook de gerealiseerde rente is hoger dan begroot. Daarnaast is voor een deelneming van 38% in de Stichting PICTO een bedrag op de balans opgenomen van € 187.000,00. Met ingang van 2008 heeft een aantal besturen besloten om op basis van "Kosten voor gemene rekening" de uitvoering van het systeembeheer en de ontwikkeling van ICT-toepassingen voor het onderwijs te bundelen. Als werkkapitaal hebben de deelnemers daarbij elk een bedrag in rekening-courant gegeven. Het schoolbestuur heeft het bedrag in vorige jaren al beschikbaar gesteld maar niet als deelneming verantwoord. Daarom levert de deelneming nu een eenmalige bate van € 187.000,00 op.

Exploitatiesaldo

Het resultaat over 2008 van € 459.155,00 is fors gunstiger dan begroot. Als gevolg van de hogere bruidsschat in 2008 (zie tekst bruidsschat hierboven) is het werkelijke resultaat nog € 125.000,00 hoger. Doordat de verhoging van de bruidsschat betaalbaar gesteld wordt in 2010, komt dit laatste in de jaarrekening 2010 tot uitdrukking. Het resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen. Het vermogen bedraagt op 31 december 2008 € 4.790.019,00 (1 januari 2008: € 4.330.864,00).

3. **Draagvlak**

Het voorstel wordt afgestemd tussen de drie gemeenten om te zorgen dat er sprake is van gelijklopende besluitvorming.

4. **Aanpak/uitvoering/voortgang**

Na uw besluit wordt de jaarrekening ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraden.

4.1. *Communicatie*

Het schoolbestuur wordt van uw besluit op de hoogte gesteld.

5. **Kosten, baten en dekking**

In de jaarrekening 2008 is een bruidsschatbijdrage opgenomen van € 500.000,00. Bij de financiële afronding van de verzelfstandiging is besloten aan de bruidsschat extra middelen toe te voegen vanuit het liquidatiesaldo van het voormalige RBOO. Nu het resultaat over 2008 bekend is, blijkt dat aansluiting bij de wettelijke regelgeving het beste gerealiseerd kan worden door de toegezegde verhoging van de bruidsschat over vier jaar te spreiden. Dit levert het volgende overzicht op voor de bruidsschat:

	Menterwolde	Stadskanaal	Veendam	Totaal
Bijdrage 2008	€ 111.749,00	€ 144.718,00	€ 368.533,00	€ 625.000,00
Bijdrage 2009	" 111.749,00	" 144.718,00	" 368.533,00	" 625.000,00
Bijdrage 2010	" 111.749,00	" 144.718,00	" 368.533,00	" 625.000,00
Bijdrage 2011	" 75.853,00	" 98.246,00	" 263.301,00	" 437.400,00
Bijdrage 2012	" 39.900,00	" 51.660,00	" 118.440,00	" 210.000,00
Bruidsschat	€ 451.000,00	€ 584.060,00	€ 1.487.340,00	€ 2.522.400,00

De bruidsschat 2008 voor de drie gemeenten samen bedraagt dus € 625.000,00. Voor onze gemeente is dit € 144.718,00. Van de bruidsschatbijdrage 2008 wordt € 123.000,00 gedekt uit het geraamde budget op product 20 Lokaal onderwijsbeleid algemeen.

Dit bedrag is al aan de stichting overgemaakt. Het restant van € 21.718,00 wordt gedekt uit ons deel (€ 166.600,00) van het liquidatiesaldo van de voormalige Stichting RBOO.

Burgemeester en wethouders

de heer J.J.J. van Huffelen
secretaris

mevrouw B.A.H. Galama
burgemeester

TvdW/

Nr. 14

De raad van de gemeente Stadskanaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 juni 2010, nr. R 6773;

b e s l u i t :

- a. kennis te nemen van het jaarverslag 2008;
- b. in te stemmen met de jaarrekening 2008.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 juni 2010.

De raad
de raadsgriffier,

de voorzitter,

TvdW/

BIJLAGE

Bijlage bij:

Jaarverslag en jaarrekening 2008 Scholengroep OPRON

Kengetallen 2009 OPRON

Centraal in de beoordeling van de jaarrekening staat de vraag of het voortbestaan en de kwaliteit van de openbare basisscholen voldoende gewaarborgd zijn. Vanzelfsprekend zegt een analyse van de cijfers voor 2008 nog niet zoveel. Kengetallen laten in veel gevallen een fluctuerend verloop zien. Door voor langere tijd de score van kengetallen te volgen, wordt echter een meer structureel patroon zichtbaar, waarmee het voor de toezichthouder mogelijk wordt om zich een beeld te vormen van de ontwikkeling (financieel en kwalitatief) van de Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs.

Kengetallen	Berekening	Streefcijfer OPRON	Realisatie 2008
Solvabiliteit	eigen vermogen/balanstotaal: € 4.790.019,00/€ 10.468.311,00	≥0,4	0,45
Liquiditeit	vlottende activa + liquide middelen/kortlopende schulden: € 3.559.461,00 + 5.382.629,00/€ 3.288.792,00	≥0,8	2,72
Rentabiliteit	resultaat gewone bedrijfsvoering/ totale baten x 100%: € 459.155,00/€ 22.032.977,00 x 100%	toevalsmarge van 2% (+ of -)	+ 2%

Scholen

Binnen het bestuur vallen 21 basisscholen, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor speciaal onderwijs. In Stadskanaal vormen De Oleander en Westerschool een hoofd- en nevenvestiging. Aan De Musselhorst is een afdeling voor asielzoekerskinderen verbonden, deze leerlingen zitten in een afzonderlijk gebouw. De gemiddelde schoolgrootte bedraagt 163 leerlingen. Dit is ruim voldoende om alle scholen in stand te houden.

Leerlingen

Demografische onderzoeken tonen een verwachte terugloop van het absolute aantal leerlingen voor de komende jaren. Bij de begroting 2008 had het bestuur op basis hiervan de volgende prognose meegenomen.

Betreft	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stichting OPO	3.938	3.866	3.751	3.682	3.572	3.489	3.409	3.330	3.252

Het aantal leerlingen bedroeg in 2008: 3.709. Het aantal leerlingen blijft dus inderdaad teruglopen, zelfs nog iets sneller dan verwacht.

Personeel

In januari 2008 is met alle betrokkenen begonnen met het opzetten van een personeelsbeleidsplan voor de nieuwe organisatie. Naar verwachting is dit eind 2009 afgerond. Het aantal medewerkers bedroeg in 2008: 392. Het aandeel van de personeelslasten in de totale lasten (personeelsbeslag) bedroeg 84,9%.

Het ziekteverzuim in het kalenderjaar 2008 was 8,35%. Het landelijke cijfer voor het schooljaar 2007-2008 ligt op 6,5%. Hoewel deze niet helemaal te vergelijken zijn, is duidelijk dat het ziekteverzuim hoog is. Het bestuur voert een actief beleid om dit te verlagen.

Kwaliteit van het onderwijs

De toezichtfunctie van de raad is breder dan alleen een financieel toezicht. Het richt zich onder meer ook op het kwaliteitsbeleid van het onderwijs. Voor de beeldvorming hierover is gebruikgemaakt van het door de onderwijsinspectie gepubliceerde overzicht. Dit overzicht is een dynamische lijst, die elke maand geactualiseerd en op internet geplaatst wordt. In het onderstaande overzicht is de kwaliteitsontwikkeling in 2008 weergegeven.

Kwaliteit	Voldoende scholen		Risico scholen		Zeer zwakke scholen	
Eind 2007	7	30%	13	57%	3	13%
Eind 2008	12	52%	8	35%	3	13%

De situatie aan het begin van 2008 was voor het bestuur, de algemene directie en de directies van scholen aanleiding om de kwaliteit van het onderwijs tot speerpunt van beleid voor de komende jaren te maken. Het eerste resultaat van deze inzet is dat vijf scholen die begin 2008 nog als risicovol werden beoordeeld, bij de Cito-eindtoets 2009 een score behaald hebben die boven de voor de betreffende school geldende norm ligt.